



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 11. maaliskuuta 2022
(OR. en)

7158/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0068 (COD)

UK 40
CODEC 284

EHDOTUS

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	11. maaliskuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 89 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI sääntöjen vahvistamisesta unionin oikeuksien käyttämiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdyn kauppa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon ja sen noudattamisen valvonnan yhteydessä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 89 final.

Liite: COM(2022) 89 final

Bryssel 11.3.2022
COM(2022) 89 final

2022/0068 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sääntöjen vahvistamisesta unionin oikeuksien käyttämiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdyn kauppaa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon ja sen noudattamisen valvonnan yhteydessä

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimuksessa¹ ja niiden välisessä kaupp- ja yhteistyösopimuksessa² määrätään, että kumpikin osapuoli voi hyväksyä ja soveltaa tiettyjä toimenpiteitä, joilla toista osapuolta kannustetaan noudattamaan välimiesoikeuden tai asiantuntijalautakunnan antamaa ratkaisua. Tällaiset toimenpiteet ovat väliaikaisia korjaavia toimenpiteitä, joita sovelletaan kunnes ratkaisua noudatetaan kaikilta osin.³ Kaupp- ja yhteistyösopimuksessa määrätään myös vastasuoritteista, jotka välimiesoikeus hyväksyy osapuolen pyynnöstä, jos toisen osapuolen todetaan soveltaneen korjaavia toimenpiteitä, jotka poikkeavat merkittävästi sovellettavista määräyksistä.⁴

Lisäksi osapuolet voivat kummankin sopimuksen nojalla toteuttaa seuraavat toimenpiteet turvautumatta ensin asiaankuuluvaan riitojenratkaisumenettelyyn:

(a) korjaavat toimenpiteet:

- (a) erosopimuksen nojalla (siinä tapauksessa, että asianomaisia unionin säädöksiä ei ole lisätty Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaan pöytäkirjaan)⁵;
- (b) kaupp- ja yhteistyösopimuksen nojalla (kun on kyse tuista, tieliikenteestä ja kalastuksesta)⁶;

(b) tasapainottavat toimenpiteet:

- (a) erosopimuksen nojalla (kun on kyse Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksymistä suojatoimista, jotka johtavat Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien epätasapainoon)⁷;
- (b) kaupp- ja yhteistyösopimuksen nojalla (kun on kyse Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksymistä suojatoimista, jotka johtavat epätasapainoon kaupp- ja yhteistyösopimuksessa ja sitä täydentävissä sopimuksissa määrättyjen oikeuksien ja velvoitteiden välillä)⁸;

¹ Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7). Sopimus tehtiin neuvoston päätöksen (EU) 2020/135 (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 1) nojalla, ja se tuli voimaan 1. helmikuuta 2020.

² Kaupp- ja yhteistyösopimus Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä (EUVL L 149, 30.4.2021, s. 10). Sopimus on tehty Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen kaupp- ja yhteistyösopimuksen sekä turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoon ja suojaamiseen sovellettavia turvallisuusmenettelyjä koskevan Euroopan unionin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen sopimuksen tekemisestä unionin puolesta 29 päivänä huhtikuuta 2021 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2021/689 (EUVL L 149, 30.4.2021, s. 2) nojalla. Sopimusta sovellettiin väliaikaisesti 1. tammikuuta 2021 alkaen, ja se tuli voimaan 1. toukokuuta 2021.

³ Erosopimuksen 178 artikla ja kaupp- ja yhteistyösopimuksen 749 artikla.

⁴ Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 374 artiklan 12 kohta.

⁵ Erosopimuksen Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artikla.

⁶ Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 374, 469 ja 506 artikla.

⁷ Erosopimuksen Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 16 artikla.

⁸ Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 773 artikla.

- (c) kaupp- ja yhteistyösopimuksen nojalla (kun on kyse eroista työsuojelun, sosiaalisen suojelun tai ympäristön- tai ilmastonsuojelun tai tukien valvonnan alalla)⁹;
- (c) vastatoimenpiteet kaupp- ja yhteistyösopimuksen nojalla (vastauksena tasapainottaviin toimiin kaupp- ja yhteistyösopimuksen 411 artiklan nojalla)¹⁰;
- (d) suojatoimenpiteet:
 - (a) erosopimuksen nojalla (jos Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen johtaa vakaviin taloudellisiin, sosiaalisiin tai ympäristöön liittyviin vaikeuksiin, jotka todennäköisesti jatkuvat, tai kauppavirtojen muutokseen)¹¹;
 - (b) kaupp- ja yhteistyösopimuksen nojalla (jos ilmenee vakavia taloudellisia, sosiaalisia tai ympäristöön liittyviä alakohtaisia tai alueellisia vaikeuksia, jotka todennäköisesti jatkuvat)¹²;
- (e) kaupp- ja yhteistyösopimuksen tai minkä tahansa täydentävän sopimuksen mukaisten velvoitteiden keskeyttäminen tapauksissa, joissa kyseisen sopimuksen tiettyjä määräyksiä rikotaan tai tietyt ehdot eivät täyty, erityisesti tavarakaupan, lento- tai tieliikenteen, kalastuksen tai unionin ohjelmien osalta¹³; ja

Unioni voi kaupp- ja yhteistyösopimuksen nojalla myös keskeyttää pöytäkirjan I soveltamisen yhden tai useamman unionin ohjelman, toimen tai niiden osan osalta, jos Yhdistynyt kuningaskunta ei maksa rahoitusosuuttaan tai jos Yhdistynyt kuningaskunta tekee huomattavia muutoksia tiettyihin alkuperäisiin ehtoihin.

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat tehdä keskenään muita kahdenvälisiä sopimuksia, jotka ovat kaupp- ja yhteistyösopimusta täydentäviä sopimuksia, ja tällaiset täydentävät sopimukset ovat erottamaton osa kaupp- ja yhteistyösopimuksella säänneltyjen kahdenvälisen suhteiden kokonaisuutta ja osa kokonaisuudesta.¹⁴ Edellä mainittujen toimenpiteiden olisi sen vuoksi katettava myös tällaiset täydentävät sopimukset.

Unionin olisi myös voitava toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä, jos tehokas turvautuminen sopimusten mukaiseen sitovaan riitojenratkaisuun ei ole mahdollista siksi, että Yhdistynyt kuningaskunta ei tee yhteistyötä tällaisen turvautumisen mahdollistamiseksi.

Neuvosto antoi kaupp- ja yhteistyösopimuksen tekemistä koskevassa päätöksessään, jäljempänä 'neuvoston päätös'¹⁵, komissiolle valtuudet hyväksyä unionin puolesta useimpia edellä mainituista toimenpiteistä ”*siihen asti, kunnes unionissa tulee voimaan erityissäädos, jolla säännellään [kyseisten] toimenpiteiden hyväksymistä*”.¹⁶

⁹ Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 411 artikla. Nämä toimenpiteet voidaan hyväksyä ja niitä voidaan soveltaa, ellei toinen osapuoli pyydä, että perustetaan välimiesoikeus tutkimaan, ovatko toimenpiteet kyseisessä artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisia.

¹⁰ Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 411 artikla.

¹¹ Erosopimuksen Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 16 artikla.

¹² Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 773 artikla.

¹³ 34 artikla, 434 artiklan 4 kohta, 435 artiklan 12 kohta sekä 457, 501 ja 506 artikla.

¹⁴ Kaupp- ja yhteistyösopimuksen 2 artikla. Yksi tällainen sopimus on Euroopan unionin ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan sopimus turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoon ja suojaamiseen sovellettavista turvallisuusmenettelyistä (EUVL L 149, 30.4.2021, s. 2540).

¹⁵ Neuvoston päätös (EU) 2021/689.

¹⁶ Neuvoston päätöksen 3 artikla.

Komissio ja neuvosto sopivat myös yhteisestä lausumasta, joka annettiin kaupp- ja yhteistyösopimuksen tekemisen yhteydessä ja jonka mukaan komissio pyrkii ehdottamaan edellä tarkoitettua erityissäädöstä ”viimeistään 31. päivänä maaliskuuta 2022, sanotun kuitenkin rajoittamatta komission perussopimusten mukaista aloiteoikeutta”¹⁷.

Kyseinen poliittinen sitoumus täytetään tällä lainsäädäntöehdotuksella. Ehdotetulla asetuksella komissio valtuutetaan hyväksymään edellä tarkoitettuja toimenpiteitä sekä tarvittaessa muuttamaan niitä tai keskeyttämään niiden soveltaminen tai korvaamaan ne täytäntöönpanosäädöksillä. Silloin kun toimenpide käsittää jonkin mistä tahansa sopimuksesta johtuvan velvoitteen keskeyttämisen, valtuutus kattaa myös asianmukaisten kauppaa, investointeja tai muita toimia koskevien rajoitusten hyväksymisen asianomaisen sopimuksen soveltamisalan puitteissa. Ehdotetulla asetuksella varmistetaan näin ollen, että unioni voi toimia oikea-aikaisesti ja tuloksellisesti etujensa suojelemiseksi sekä erosopimuksen että kaupp- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon ja sen noudattamisen valvonnan yhteydessä.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ei ole olemassa sellaisia aiempia säännöksiä, jotka koskisivat jäsenvaltion eroamista ja unionin kumppanuutta entisen jäsenvaltion kanssa. Erosopimuksesta ja kaupp- ja yhteistyösopimuksesta muodostuva järjestelmä on ennennäkemätön erityisesti erosopimukseen liitetyn Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan osalta, koska sen nojalla Yhdistynyt kuningaskunta voi osallistua tavaroiden sisämarkkinoihin Pohjois-Irlannin osalta.

Ehdotettua asetusta on tarkoitus soveltaa sen valtuutuksen sijasta, joka komissiolle annetaan edellä mainitussa kaupp- ja yhteistyösopimuksen tekemistä koskevassa neuvoston päätöksessä. Ehdotetun asetuksen hyväksymisen jälkeen komissio esittää sen vuoksi ehdotuksen kyseisen päätöksen asianomaisten osien kumoamisesta.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Kun otetaan huomioon mainittujen kahden sopimuksen laaja soveltamisala, toimenpiteitä voidaan joutua hyväksymään seuraavilla unionin toimintapolitiikkojen aloilla: yhteinen kalastuspolitiikka, yhteinen liikennepolitiikka, sisämarkkinapolitiikka, tutkimus- ja kehityspolitiikka, avaruuspolitiikka ja yhteinen kauppapolitiikka.

Ehdotettu asetusta on erityissäädös (*lex specialis*) suhteessa unionin oikeuden alakohtaisiin säännöksiin siltä osin kuin näillä säännöksillä säännellään samaa asiaa. Mahdollisia päällekkäisyyksiä saattaa olla esimerkiksi yhteisen kauppapolitiikan¹⁸ tai liikennepolitiikan¹⁹ alalla.

¹⁷ Komission ja neuvoston lausuma kaupp- ja yhteistyösopimuksen valvonnasta ja täytäntöönpanosta, 3 kohta.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 654/2014 unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten ja yhteisön menettelyistä yhteisessä kauppapolitiikassa kansainvälisen kaupan säännöissä yhteisölle annettujen, erityisesti Maailman kauppajärjestössä (WTO) käyttöön otettujen oikeuksien käyttämisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3286/94 muuttamisesta (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 50).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/712, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, kilpailun turvaamisesta lentoliikenteessä ja asetuksen (EY) N:o 868/2004 kumoamisesta (EUVL L 123, 10.5.2019, s. 4).

Ehdotettu asetus ei kata toimenpiteitä, jotka kuuluvat vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevien unionin politiikkojen soveltamisalaan, näiden politiikkojen erityispiirteiden vuoksi.

Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmiin liittyvien toimenpiteiden hyväksymistä säännellään erillisessä lainsäädäntöehdotuksessa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Oikeusperustan muodostavat ne Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', määräykset, joilla säännellään niitä aloja, joilla yksipuolisia ja täytäntöönpanotoimenpiteitä voidaan joutua hyväksymään, eli:

- SEUT-sopimuksen 43 artikla (kalastus)
- SEUT-sopimuksen 91 ja 100 artikla (liikenne)
- SEUT-sopimuksen 173, 182, 188 ja 189 artikla (unionin ohjelmat)
- SEUT-sopimuksen 207 artikla (yhteinen kauppapolitiikka).

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Ehdotetulla asetuksella pannaan täytäntöön kauppaa- ja yhteistyösopimus ja erosopimus, jotka ovat molemmat ns. unionisopimuksia eli niissä on toisena osapuolena ainoastaan EU. Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli sellaisten sääntöjen ja menettelyjen vahvistamista, joilla säännellään erosopimuksesta ja kauppaa- ja yhteistyösopimuksesta johtuvien unionin oikeuksien käyttämistä, vaan se voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Ehdotetun aloitteen nojalla hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat kuitenkin jäsenvaltioihin, minkä vuoksi komiteamenettelyjen käyttö on perusteltua.

• Suhteellisuusperiaate

Siltä osin kuin kyseiset unionin oikeudet on vahvistettu asianomaisissa sopimuksissa, ehdotetuissa toimenpiteissä ei vastaavasti ylitetä sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä näiden oikeuksien nopeaa ja tuloksellista käyttöä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi ne edellytykset, joita yksipuolisten ja täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksymiseen sovelletaan erosopimuksen ja kauppaa- ja yhteistyösopimuksen nojalla, takaavat, että nämä toimenpiteet rajoittuvat siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä niissä vahvistettujen erityistavoitteiden saavuttamiseksi.

• Toimintatavan valinta

Asetus soveltuu muotonsa vuoksi parhaiten tavoitteeseen, eli sellaisten yleisten periaatteiden ja yhdenmukaisten edellytysten vahvistamiseen, joilla säännellään unionille erosopimuksessa ja kauppaa- ja yhteistyösopimuksessa tai missä tahansa täydentävässä sopimuksessa annettujen oikeuksien käyttöä sopimuksen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan yhteydessä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Aloite on luonteeltaan menettelyllinen ja institutionaalinen.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Vaikutustenarviointia ei ole tehty seuraavista syistä:

1. Komissiolla ei ole käytettävissään muita toimintavaihtoehtoja seuraavista syistä: a) suunnitellussa ehdotuksessa säädetään siitä, miten kahdessa kansainvälisessä sopimuksessa jo sovitut toimenpiteet toteutetaan unionissa, ilman vaihtelun mahdollisuutta, ja b) komissio on antanut Euroopan parlamentille ja neuvostolle sitoumuksen tämän lainsäädäntöehdotuksen esittämisestä tiettyyn määräaikaan mennessä.
2. Ehdotuksella ei odoteta olevan suoraan yksilöitäviä vaikutuksia, koska säädös on luonteeltaan menettelyllinen.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotetun asetuksen nojalla hyväksytyt toimenpiteet olisivat perusoikeuskirjan mukaisia laillisia unionin toimia. Tämä johtuu siitä, että toimenpiteet toteutettaisiin noudattaen vaatimuksia, joiden mukaan toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat toimenpiteen asianmukaisen oikeusperustan nojalla sen oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi, joka koskee edellä mainituista sopimuksista johtuvien unionin oikeuksien käyttöä, ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei sovelleta.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ehdotetun asetuksen täytäntöönpanoa on tarkoitus tarkastella viiden vuoden kuluessa sen voimaantulosta. Tämä määräaika vastaa kauppaa- ja yhteistyösopimuksen osapuolten yhdessä suorittaman uudelleentarkastelun määräaika, josta määrätään kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 776 artiklassa.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotetun asetuksen 1 artiklassa vahvistetaan sen kohde eli niiden sääntöjen ja menettelyjen vahvistaminen, joilla varmistetaan, että unioni voi erosopimuksen ja kauppa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon ja sen noudattamisen valvonnan yhteydessä käyttää oikeuksiaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti.

Näitä oikeuksia voidaan käyttää mainitun artiklan toisessa kohdassa lueteltujen toimenpiteiden avulla ja 2 artiklassa vahvistettujen sääntöjen ja 3 artiklassa vahvistetun komiteamenettelyn mukaisesti. Nämä toimenpiteet on erityisesti rajoitettava siihen, mikä on tarpeen niiden tavoitteen saavuttamiseksi erosopimuksen ja kauppa- ja yhteistyösopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

Ehdotetun asetuksen 4 artiklassa vahvistetaan, että asetus on luonteeltaan erityissäädös (*lex specialis*). Ehdotetun asetuksen 5 artiklassa säädetään, että komissio tarkastelee tätä asetusta uudelleen viiden vuoden kuluessa sen voimaantulosta varmistaakseen, että se on edelleen tarkoituksenmukainen.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sääntöjen vahvistamisesta unionin oikeuksien käyttämiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdyn kauppaa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon ja sen noudattamisen valvonnan yhteydessä

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 43, 91, 100, 173, 182, 188, 189 ja 207 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²⁰,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²¹,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Neuvosto teki 30 päivänä tammikuuta 2020 sopimuksen Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä²², jäljempänä 'erosopimus'. Sopimus tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 2020.
- (2) Neuvosto teki 29 päivänä huhtikuuta 2021 unionin puolesta Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen²³, jäljempänä 'kauppaa- ja yhteistyösopimus'. Kauppaa- ja yhteistyösopimusta sovellettiin väliaikaisesti 1 päivästä tammikuuta 2021, ja se tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021.
- (3) Sekä erosopimuksessa että kauppaa- ja yhteistyösopimuksessa määrätään, että osapuoli voi hyväksyä tiettyjä toimenpiteitä sopimuksissa mainituissa erityistapauksissa ja niissä määrättyjen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti. Nämä toimenpiteet voivat johtaa tiettyjen kyseisestä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden keskeyttämiseen.
- (4) Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat tehdä keskenään muita kahdenvälisiä sopimuksia, jotka ovat kauppaa- ja yhteistyösopimusta täydentäviä sopimuksia, ja tällaiset täydentävät sopimukset ovat erottamaton osa kauppaa- ja

²⁰ EUVL C , , s. .

²¹ EUVL C , , s. .

²² EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

²³ EUVL L 149, 30.4.2021, s. 10.

yhteistyösopimuksella säänneltyjen kahdenvälisen suhteiden kokonaisuutta ja osa kokonaiskehystä.

- (5) Jos unionin on tarpeen käyttää oikeuksiaan erosopimuksen ja kauppa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan yhteydessä, sen olisi voitava hyödyntää käytettävissään olevia välineitä asianmukaisella tavalla nopeasti ja oikeasuhteisesti, tuloksellisesti ja joustavasti ja ottaa jäsenvaltiot kaikilta osin tähän mukaan. Unionin olisi myös voitava toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä, jos tehokas turvautuminen sopimusten mukaiseen sitovaan riitojenratkaisuun ei ole mahdollista siksi, että Yhdistynyt kuningaskunta ei tee yhteistyötä tällaisen turvautumisen mahdollistamiseksi. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa säännöt ja menettelyt kyseisten toimenpiteiden hyväksymistä varten.
- (6) Tässä asetuksessa vahvistetut säännöt ja menettelyt olisi asetettava etusijalle suhteessa sellaisiin samaa asiaa koskeviin unionin oikeuden säännöksiin, jotka on annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla.
- (7) Sen varmistamiseksi, että tämä asetus on edelleen tarkoituksenmukainen, komission olisi viiden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta tarkasteltava uudelleen sen soveltamisalaa ja täytäntöönpanoa ja laadittava havainnoistaan kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.
- (8) Jotta voitaisiin varmistaa tämän asetuksen yhdenmukaista täytäntöönpanoa koskevat edellytykset ja erityisesti erosopimuksesta ja kauppa- ja yhteistyösopimuksesta johtuvien unionin oikeuksien nopea, tuloksellinen ja joustava käyttö, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa hyväksyä edellä mainittuja toimenpiteitä sekä tarvittaessa kaupan tai muiden toimien rajoittamista koskevia toimenpiteitä. Kyseisten toimivaltuuksien olisi katettava myös hyväksytyjen toimenpiteiden muuttaminen, keskeyttäminen ja kumoaminen. Näitä toimivaltuuksia olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011²⁴ mukaisesti. Koska suunnitellut toimenpiteet edellyttävät yleisluontoisten säädösten hyväksymistä ja koska useimmat suunnitelluista toimenpiteistä liittyvät asetuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin aloihin, toimenpiteiden hyväksymiseen olisi sovellettava tarkastelumenettelyä. Komission olisi hyväksyttävä välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä silloin kun se on asianmukaisesti perustelluissa erittäin kiireellisissä tapauksissa tarpeen unionin etujen asianmukaista suojelua varten.
- (9) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli sellaisten sääntöjen ja menettelyjen vahvistamista, joilla säännellään erosopimuksesta ja kauppa- ja yhteistyösopimuksesta johtuvien unionin oikeuksien käyttämistä, ja komission valtuuttamista hyväksymään tarvittavia toimenpiteitä, joihin voi tarvittaessa sisältyä kaupan, investointien tai muiden kauppa- ja yhteistyösopimuksen soveltamisalaan kuuluvien toimien rajoituksia, vaan se voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Koska ainoastaan unioni on erosopimuksen ja kauppa- ja yhteistyösopimuksen osapuoli, vain unioni voi toteuttaa näihin sopimuksiin liittyviä toimia kansainvälisen oikeuden tasolla. Edellä mainitussa

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt ja menettelyt sen varmistamiseksi, että unioni voi käyttää oikeuksiaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'erosopimus', Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdyn kauppaa- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'kauppaa- ja yhteistyösopimus', ja kauppaa- ja yhteistyösopimusta täydentävien sopimusten täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan yhteydessä.
2. Tätä asetusta sovelletaan seuraaviin unionin hyväksymiin toimenpiteisiin, jäljempänä 'toimenpiteet':
 - (a) asianomais(t)en tuotte(id)en asiaankuuluvan etuuskohtelun keskeyttäminen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 34 artiklan mukaisesti;
 - (b) korjaavat toimenpiteet ja velvoitteiden keskeyttäminen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 374 artiklan mukaisesti;
 - (c) tasapainottavat toimenpiteet ja vastatoimet kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 411 artiklan mukaisesti;
 - (d) Yhdistyneen kuningaskunnan lentotoiminnan harjoittajien liikennöintilupien epääminen, peruuttaminen, keskeyttäminen, rajoittaminen ja ehtojen asettaminen niille sekä tällaisten lentoliikenteen harjoittajien lentotoiminnan kieltäminen, lopettaminen, keskeyttäminen, rajoittaminen ja ehtojen asettaminen sille kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 434 artiklan 4 kohdan ja 435 artiklan 12 kohdan mukaisesti;
 - (e) hyväksyntävelvoitteiden keskeyttäminen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 457 artiklan mukaisesti;
 - (f) korjaavat toimenpiteet kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 469 artiklan mukaisesti;
 - (g) vastasuoritteet ja velvoitteiden keskeyttäminen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 501 artiklan mukaisesti;
 - (h) korjaavat toimenpiteet ja velvoitteiden keskeyttäminen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 506 artiklan mukaisesti;
 - (i) pöytäkirjan I soveltamisen keskeyttäminen tai lopettaminen yhden tai useamman, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla hyväksytyn unionin ohjelman tai toimen tai niiden osan osalta kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 718 ja 719 artiklan mukaisesti;
 - (j) väliaikaisen korvauksen tarjoaminen tai hyväksyminen tai velvoitteiden keskeyttäminen välimies- tai asiantuntijalautakuntamenettelystä seuraavan noudattamisen yhteydessä kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 749 artiklan mukaisesti;
 - (k) suojatoimenpiteet ja tasapainottavat toimenpiteet kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 773 artiklan mukaisesti;

- (l) toimenpiteet, joilla rajoitetaan kauppaa- ja yhteistyösopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa kauppaa, investointeja tai muita toimia, jos ratkaisu ei ole mahdollinen siksi, että Yhdistynyt kuningaskunta ei toteuta toimia, jotka ovat tarpeen, jotta kyseisen sopimuksen tai erosopimuksen mukainen riitojenratkaisumenettely voisi toimia, esimerkiksi viivyttämällä kohtuuttomasti menettelyjä siten, että kyse on kieltäytymisestä osallistua yhteistyöhön prosessissa;
- (m) velvoitteiden keskeyttäminen erosopimuksen 178 artiklan nojalla välimiespaneelin ratkaisun noudattamisen yhteydessä;
- (n) korjaavat toimenpiteet erosopimukseen liitetyn Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan mukaisesti;
- (o) suoja-toimenpiteet ja tasapainottavat toimenpiteet erosopimukseen liitetyn Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 16 artiklan mukaisesti.

2 artikla

Unionin oikeuksien käyttäminen

1. Annetaan komissiolle valtuudet hyväksyä täytäntöönpanosäädöksillä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä;
 - (a) ja
 - (b) silloin kun toimenpide muodostuu jonkin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mukaisen velvoitteen keskeyttämisestä, määrätä kyseisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kaupan, investointien tai muiden toimien rajoittamisesta, mikä muutoin olisi keskeytetyn velvoitteen nojalla kielletty.

Kyseisissä täytäntöönpanosäädöksissä on tarvittaessa täsmennettävä hyväksytyjen toimenpiteiden kesto.
2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla hyväksyttävät toimenpiteet on määritettävä seuraavien perusteiden mukaisesti ottaen huomioon käytettävissä olevat tiedot ja unionin yleinen etu:
 - (a) miten tehokkaasti toimenpiteillä kannustetaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa noudattamaan 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia;
 - (b) mikä mahdollisuus toimenpiteillä on helpottaa niiden unionin talouden toimijoiden asemaa, joihin Yhdistyneen kuningaskunnan toimenpiteet vaikuttavat;
 - (c) onko asianomaisille tavaroille tai palveluille vaihtoehtoisia hankintalähteitä, jotta voidaan välttää tai minimoida negatiiviset vaikutukset jatkojalostusyrityksille, hankintaviranomaisille tai -yksiköille taikka loppukuluttajille unionissa;
 - (d) vältetäänkö toimenpiteitä sovellettaessa kohtuuton hallinnollinen monimutkaisuus ja kohtuuttomat kustannukset;
 - (e) muut kriteerit, joita on saatettu vahvistaa 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa sopimuksissa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä.
3. Annetaan komissiolle valtuudet muuttaa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä tai keskeyttää niiden soveltaminen tai kumota ne

täytäntöönpanosäädöksillä. Kyseisissä täytäntöönpanosäädöksissä on tarvittaessa täsmennettävä keskeyttämisen kesto.

4. Jos yhdellä tai useammalla jäsenvaltiolla on erityinen huolenaihe, tämä jäsenvaltio voi tai nämä jäsenvaltiot voivat pyytää komissiota hyväksymään 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä. Jos komissio ei vastaa myönteisesti tällaiseen pyyntöön, se ilmoittaa perustelunsa neuvostolle hyvissä ajoin.
5. Jos tämän asetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja tasapainottavia toimenpiteitä sovelletaan edelleen ilmenevien merkittävien erojen takia yli vuoden ajan, yksi tai usea jäsenvaltio voi pyytää komissiota aktivoimaan uudelleentarkastelulausekkeen, josta määrätään kauppaa- ja yhteistyösopimuksen 411 artiklassa. Komissio tarkastelee kyseistä pyyntöä hyvissä ajoin ja harkitsee tarvittaessa asian antamista kumppanuusneuvoston käsiteltäväksi kauppaa- ja yhteistyösopimuksen määräysten mukaisesti. Jos komissio ei vastaa myönteisesti tällaiseen pyyntöön, se ilmoittaa perustelunsa neuvostolle hyvissä ajoin.
6. Tämän artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
7. Asianmukaisesti perustelluissa erittäin kiireellisissä tapauksissa komissio hyväksyy välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

3 artikla *Komiteamenettely*

1. Komissiota avustaa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyviä asioita käsittelevä komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.

4 artikla *Suhde muihin unionin oikeuden säännöksiin*

Tätä asetusta sovelletaan sen estämättä, mitä säädetään samaa asiaa koskevissa unionin oikeuden säännöksissä, jotka on annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla.

5 artikla *Uudelleentarkastelu*

Komissio esittää viimeistään [Julkaisutoimisto lisää päivämäärän: viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta.

6 artikla *Voimaantulo*

Tämä asetusta tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja